

05

A

1286

DISPUTATIO JURIDICA

Ad l. unic. C. de Famosis libellis,

Quam

Aspirante Divino Numine,

Ex permisso & auctoritate

Magnifici & Amplissimi, Juris Antecessorum
in florentissima SALANA, Ordinis,

P R Æ S I D E

Viro Amplissimo & Consultissimo

Dn. ORTOLPHO FOMANNO

Jcto, Facultatis Juridicæ Seniore & Professore celeberrimo, nec non Provincialis Curiaë & Scabinatus ibidem Assessore meritissimo, Præceptore ac Favitore suo observandissimo.

Publicè discutiendam proponit

NICOLAVS VVASMUND,
NeoBrandenburg. Megapol.

Ad diem 12. Septembris,
horis locoq; solitis.

J E N Æ

TYPIS JOHANNIS BEITHMANNI,

ANNO MDCCXVIII.

VIRIS

Amplissimis, Clarissimis, Consultissimis,

Dn. ORTOLPHO FOMANNO

Seniori,

Dn. DOMINICO ARUMÆO

p. t. DECANO Spectabili,

JCtis Excellentiss. Antecessoribus & Professoribus in incluta Salana Celeberr. Judici Provincialis, ut & Scabinatus ibidem Assessoribus meritiss. digniss.

Dn. HENRICO KRAUTHOFIO J. U. D.

Practico insigni, & Curia Provincialis

Illustrissimorum Ducum Megapolensium Advocato meritissimo.

Dn. PETRO WASMUND J. U. D.

& ejusdem Dicasterii Provincialis Advocato & Procuratori solertiss. digniss.

Illis Dn. Mecœnatibus, Patronis, ac Præceptoribus meis, perpetuâ animi observantiâ suspiciendis in debitum observantiæ debita signum & benevolentia ulterius demerenda aucupium.

Isti Dn. Affini & Promotori meorum Conatuum certissimo, colendiss. in gratam animi grati significationem, ad perpetuandum & continuandum benevoli & faventis animi studium.

Huic Dn. Fratri optimè de me merito in fraterni amoris, debita observantiæ, & grati animi τεκμήριον.

Positiones hæc legales
devotè ac officiosè

offero, dedico, consecro

Nicolaus Wasmund A. & R.

THESIS I.

Um fama rerum omnium pretiosissima sit, & inæstimabilis (a) nilq; honesto viro sanctius aut antiquius esse debeat, quàm ut existimationem suam semper fartam tectamq; conservet, secundum illud Poëtæ: Omnia si perdas &c. non immeritò & prisca (b) & novæ leges (c) dignis ipsos prosequuntur pœnis, qui famosos libellos, carmina, versus, epigrammata, aut picturas famosas ad commaculandam & denigrandam alterius famam scribere, facere, proferre audent.

(a) l. 104. ff. de regul. jur. l. 8. §. pen. ff. quod metus causa.
(b) Augusti Imp. Tiberii, Neronis, aliorumq;, quorum meminit Tacitus lib. 1. annal. c. 14. & lib. 4. c. 5. (c) Imper. Justin. l. ex Cornelia. 5. §. si quis §. eadem pœna l. quod SCtum 6. ff. de inj. l. unic. C. defamos. libellis Novissim. Impp. Carol. V, Ferd. Maximil. II. ut ex sequentibus patebit.

THESIS II.

Nomine & appellatione famosi libelli denotatur non tantùm famosus libellus, sive sit scriptus sive excusus, (a) sed etiam pictura famosa, (b) sculptile aut fusorium opus, quod quis in alicujus infamiam fecit, aut ab alio fa-

marq

A 2

ctum

ctum injuriosè manifestavit. (c) Quæ tamen
duæ posteriores denotationes per analogiam
quandam ad famosum libellum propriè sic
dictum referuntur: cum scriptura & pictura
in legibus, ut species disparatæ à se invicem
sequestrentur. (d)

(a) *d. l. 5. §. si quis 9. & §. seq. ff. de injur. d. l. unic. C. de famos. lib.* (b) *d. l. 5. §. pen. ibi aliudvè quid sine scriptura in notam aliquorum produxerit ff. de injur.* (c) *Recess. Imp. August. de Anno 1548. tit. Von Schmahschristen / Gemahlts &c. §. Ferner lesen und wollen wir / vers. ibi: gemahlet / geschmilt / gegossen oder gemacht. Recels. Imp. Spir. de Anno 1570. §. Wie wol auch auff etlichen &c.* (d) *§. litera 33. & §. seq. Inst. de Rer. divis. l. quæ ratione 9. §. 1. & 2. ff. de A. R. D.*

THESIS III.

Famosus libellus est scriptura, (a) quâ alicui ad ejus infamiam (b) ignominiosum aliquid dolosè (c) objicitur. Qui vulgò dicitur Pasquillus; Ein Schmeheschrisft oder Pasquill.

(a) *d. l. 5. §. eadem, ibi sine Scriptura, junct. §. preced. ibi, si quis librum ff. de injur.* Quæcunque igitur scriptura hic intelligitur, *d. l. unic. C. de famos. libell. d. l. 5. §. eadem ff. de injur. l. ob carmen 21. ff. de testib. l. 15. cui 18. §. 1. ff. Qui testam. fac. poss. dict. Imperii Recess.* (b) ad infamiam alicujus pertinet hic libellus *d. l. 5. §. 9, & §. seq. l. 15. §. si quis libello ff. de injur. §. 1. vers. si quis ad infamiam Inst. de injur.* (c) *d. l. 5. §. si quis librum, ibi, dolo malo fecerit ff. de injur. & Can. ult. ibi, sed vim earum dolosè manifestaverit. §. q. 1.*

THESIS IV.

Unde inter famosum libellum & aliam scriptam

ptam injuriam hæc traditur differentia, (a) quòd ille ad infamiam pertineat, injuria autem scripta fiat contumeliæ causa, absque infamiæ nota, ut si quis luscus, fatuus, claudus, mendicus, aliove contumelioso nomine appelletur & traducatur.

(a) *Wes. in parat. ff. de injur. n. 19. & consil. 22. n. 5. part. 1.*

T H E S I S V.

Injuria per famosum libellum illata, cum in jure disertè opponatur delicto, quod re, putà facto quodam committitur, (a) non realis sed verbalis est. (b)

(a) *l. aut facta 16. in pr. ff. de pœn.* (b) *Omnis injuria fit aut re aut verbis l. 1. §. 1. ff. de injur. Certissimum autem est & Grammaticis etiam non ignotum, quod verba vel dicantur, sive ore proferantur, vel scribantur. Bocer. ad d. l. unic. C. de famos. libell. c. 1. nu. 29. Matth. Stephani cent. 4. q. 21. lit. a. Harp. ad §. 1. Inst. de injur. n. 51. & seqq.*

T H E S I S VI.

Reputatur autem famosus libellus, non tantum si dissimulato, fictove, sed etiam si subscripto aut expresso authoris nomine divulgetur. (a) Quin similiter talis judicatur, etiam si nomen illius, in cujus infamiam est scriptus, in eo non sit expressum, si modò per conjecturas vel inquisitionem famoso libello ignominiosè traductus investigari possit. (b)

(a) *l. lex Cornelia §. §. si quis librum 9. ff. de injur. & famos. libell. Wesemb. in parat. ff. de injur. n. 19. Recess. Imp. Francofurt.*

furt. de Anno 1577. tit. 35. §. Und sehen/ ordnen/ &c. ibi: Es habe der Author seinen Nahmen darunder gesetzt oder nicht. (a) arg. l. item apud 15. §. cui non sine causa. ff. eod. Nihil enim curandum, cum quo quis loquatur, sed in quem voluntatis intentio dirigatur, l. cum pater 77. §. donationis 26. ff. de legat. 2. nihilq; refert, proprio nomine an res appelletur, an digito ostendatur, an vocabulis quibusdam demonstratur, l. certum 6. ff. de reb. credit.

THESIS VII.

Nec impedit, quò minus talis sit libellus, quòd primum apud bonos & graves viros non sit productus, vel diffamatio illius in horum notitiam non primum pervenerit: (a) vel aliquod speciale crimen non sit objectum. (b)

(a) arg. l. unic. C. de famos. libell. l. lex Cornelia 5. §. si quis librum ff. de injur. Ordinatio Criminal. Carol. V. artic. 110. quibus in locis hujus requisiti nulla fit mentio, item l. item apud 15. §. si quis libello 29. ff. de injur. & fam. (b) Ad substantiam famosi libelli tantum desideratur, ut in eo quid scriptum sit ad infamiam alicujus, non ut specialiter ipsa infamia certo quodam crimine exprimatur §. i. vers. vel si quis ad infamiam, Inst. l. 5. §. 9. l. 15. §. 29. ff. de injur.

THESIS VIII.

Obligatur ex famoso libello non tantum author ejus, qui illum composuit, (a) sed etiam qui ab alio compositum descripsit, (b) ab alio compositum, manuve scriptum, vel typis excusum edidit. (c)

(a) l. lex Cornelia 5. §. si quis librum 9. ff. de injur. l. unic. ibi, quasi Authorem. C. de famos. libell. (b) d. l. 5. §. si quis ff. de injur. (c) d. l. 5. §. 9. ibi, ediderit. ff. d. t.

THE-

T H E S I S IX.

Mandans etiam & procurans, ut scribatur, componatur, vel edatur famosus libellus: (a) vel ad valvas affixum, vel in platea alicubi eundem repertum non statim corrumpens, sive Vulcano consecrans, sed vim ejus, vel legendo, vel sententiam ejus exponendo aliis manifestans, poenâ ejusdem sine dubio tenetur. (b)

(a) *d. l. s. §. si quis librum 9. ibi, dolove malo fecerit, quo quid eorum fieret ff. de injur.* (b) *d. l. unic. in pr. C. de famos. libell. & Can. ult. in fin. s. q. 1.*

T H E S I S X.

Obligatur item libellum famosum componens, quamvis non ipsemet eum, sed alius casu inventum manifestarit. Causam enim cum infamandi præstiterit, simul infamasse censetur. (a) De vendente, emente, aut vendendum emendumve hunc libellum curante idem statuimus. (b)

(a) *l. nihil 15. ff. ad l. Cornel. de Sicar. l. qui occidit 30. §. in hac quoq; ff. ad l. Aquil. l. 4. §. sed etsi ff. vi bonor. raptor. Præsumitur enim, ipsius voluntate libellum publicatum esse. Menoch. lib. 2. de arbitr. jud. cent. 3. cas. 263. n. 36.* (b) *d. l. s. §. eadem poena 10. ff. de injur. Recess. Imp. supra allegatis, & Recess. Imper. Erfurt. de Anno 1567. §. Demnach ferner. & d. Recess. Imp. Francofurt. de Anno 1577. tit. 35.*

T H E S I S XI.

Anceps & dubia hîc nobis occurrit quaestio, quæ ob textuum varietatem, varias quoq; in

in sententias distraxit Interpp. An obligetur
& is ad pœnam famosi libelli, qui verum in
eodem alicui crimen objecit? A.

Licet objiciens crimen velit probare *l. unic. C. de famos. libell. P. S. D. artic. 110. circa fin. & secundum hanc constitutionem in Camera Imperiali judicatum notat Mynsing. cent. 4. obs. 4. & consil. 59. n. 40. rectè! Nam judicialiter ad demonstrationem criminis se offerre debuerat, non per clancularias suggestiones, vel extrajudiciales insectationes proximi famam lancinare, *l. 3. C. de off. Recl. provinc. Covarr. 1. var. resolut. c. 11. n. 7. Gomez. tom. 3. com. c. 6. num. 1. Heig. quest. 31. n. 41. part. 2. quest. jur.**

T H E S I S X I I.

Ambigui quæstionis & illud est: An teneatur pœnâ famosi libelli, qui eundem nactus ab alio, & manifestavit, paratus demonstrare Authorem? Et ipsum teneri à quibusdam (a) non improbabiler asseritur.

(a) Salicet. *in d. l. unic. C. de famos. libell. Schneid. in § injuria a. nu. 5. Inst. de injur. Everh. Speckhan. cent. 2. class. 3. q. 7. nu. 11.*

T H E S I S X I I I.

Utrùm famosus sit libellus vel alia scripta injuria, non in scitè etiam disquiritur: Si pars litigans parti adversæ, aut ejus testi crimen verum in scripto objiciat? Quæstionem hanc resolvit Bocerus (a) distinctione: Aut ex justa causa, puta ad utilitatem negotii in judicium tracti crimen objicitur, (b) aut non ex justa causa.

causa. Illo casu pronunciat sententiam abso-
lutoriam, (c) hoc condemnatoriam. (d)

(a) *c. 3. n. 22. ad l. unic. C. de famos. libell.* (b) Si reus in-
vim exceptionis objicit actori, quod sit bannitus fractæ pa-
cis publicæ aut alterius criminis nomine, ob quod stare in
judicio prohibetur. Vant. *de Nullitat. rubr. de nullitat. sent. ex
defectu inhabilitatis nu. 51.* Vel quod sit excommunicatus *c. per
tuas 7. ubi Cujac. X. de sentent. excommunic. c. 2. c. inter 5. §. ult.
X. de Except.* Vel quod testis judicio publico damnatus tan-
quam infamis produci nequeat, *l. 3. §. lege 5. l. si scio 14. l. 20.
ff. de testibus c. ult. X. eod. tit. Nov. 90. c. 1. c. testimonium 54. §. 1.
X. de testib. ut quilibet alius infamis Nov. 90. c. 1. d. l. 3. in pr.
vers. & an honestæ ff. de testib. c. testimonium 54. §. 1. X. eodem.*
(c) Covarruv. *1. variar. resolut. 11. n. 6. & 7. arg. l. 10. C. de injur.
& l. 31. C. de liberali causa.* Tùm etiam nemo tenetur, nisi de
ejus dolo & animo injuriandi constet *l. 5. §. si quis librum ff.
de injur. l. si non convicii. C. de injur. Geil. 2. obs. 99. n. 2. obs. 101.
nu. 7. Myns. cent. 4. obs. 4. in fin.* (d) *l. quisquis 6. §. 1. C. de
postulando l. si quis 12. ff. de injur. Mynsing. d. jam loco. & Di-
dac. Covarr. d. l.*

T H E S I S X I V.

Qui repertum & lectum hunc libellum al-
teri secreto legendum exhibuit, si lectus ab
hoc statim comburatur aut dilaceretur, pœnâ
istius non tenetur. (a) Quid autem, si legit
repertum, aliiq; similiter legendum obtulit,
sed ante absolutam lectionem pœnitentiâ
ductus è manibus rursùm ipsi excussit? Et ipse
quidem à pœna ordinaria liberandus videtur,
si alter & infamati nomen, & criminis obiecti
conditionem nondum cognoverit, (b) quod

B si

si factum, extra ordinem poenam non effu-
git. (c)

(a) arg. l. lex Cornelia §. si quis 9. ff. de injuriis l. si non con-
vicii §. C. h. t. c. ult. ibi, sed vim earum dolose manifestaverit §. q. r.
(b) l. qui falsam 19. in pr. ff. ad l. Cornel. de fals. arg. l. Silianiani
in fin. C. de his quib. ut indign. (c) arg. l. 1. in fin. ff. de extraord.
criminib. junct. l. unic. C. de famos. libell.

T H E S I S X V.

Non inconvenienter hoc loco moveri potest
quaestio: Num Pater iniuriam filiofam. per fa-
mosum libellum irrogatam infamanti sim-
pliciter remittere ac condonare possit, ut nul-
la amplius obligatio competat filio? Quod
utique affir. (a) Ecquid autem filius, post re-
missionem à patre factam, emancipatus, actio-
nem iniuriarum repetere vel resuscitare potest?
Negam. (b)

(a) l. sed si unius 17. §. planè si praesens 12. l. 1. §. item aut per
3. §. sive autem 8. l. pater 41. ff. de injur. l. 2. C. eod. Dd. commu-
niter, quos sequitur Jul. Clar. lib. 5. sent. §. ult. quest. 58. n. 22. (b)
l. sed si unius §. planè ff. de injur. ubi Ulp. ait: Patrem iniuriam
filio illatam remittere posse, ut filio actio non detur: Semel
autem remissa injuria amplius recoli non potest, §. ult. Inst. de
injur. l. non solum 11. §. 1. ff. eod. l. auxilium 37. in pr. ff. de minor.
Nec aliàs actio extincta non reviviscit, l. qui res 98. §. aream
8. ff. de solut.

T H E S I S X V I.

Infames cum vel ipso jure, (a) vel re seu pro-
prio facto & opinione hominum, (b) vel opi-
nionem hominum tantum reputentur: (c) nec
ad ullam harum specierum referri possit per fa-
mosum

mosum libellum diffamatus, sequitur, nec illum tam diu infamem fieri, donec contra injuriantem victricem sententiam obtinuerit. (d) Hinc stulta & inculta, & ob id publica Imperii Constitutione (e) reprobata est opinio opificum, qui nullum iniuriæ lancinatum & divexatum flagris in mechanicis Collegiis ferunt, priusquam legitimo modo adversus injuriatorem insultus se fuerit. Ex quibus & spurium, re scil. & vitâ honestum, neq; iuris, neq; facti infamiâ laborare manifestû redditur. (f)

(a) *tot. tit. ff. de his, qui notantur infam. & tit. C. ex quib. causis infam. irrog. & vel solùm ob perpetratum facinus, absque judicis sententia, l. 1. §. qui artis l. 2. §. ait Prætor & legib. seqq. ff. de his, qui not. infam. Vel ob judicis condemnationem, l. 1. vers. qui pro socio l. 4. §. fin. l. furti 6 §. Mandati & §. seq. l. in actionib. 7. ff. de his, qui not. infam. l. ult. C. ex quib. causis infam. irrog. l. 1. vers. qui furti ff. de his qui notant l. infamem ff. de pub. judic. l. non debet 11. §. 1. ff. de dolo: Vel ob pactum de turpi quodam delicto remittendo, pro precio, sine judicis autoritate, interpositum, d. l. 1. vers. qui furti l. 4. in fin. l. 5. l. 6. §. pactus ff. de his qui not. infam. l. non damnatos 18. C. ex quibus causis infam. junct. l. transigere C. de transact. (b) Qui ob malefium nondum condemnati l. interlocutio 29. C. ex quibus causis infam. irrog. l. 2. ff. de obliq. parent. & patron. prest. l. 2. C. de dignit. l. 14. C. ex quibus causis infam. irrogat. (c) ut levis notæ maculâ aspersi l. fratres. 27. C. de inoff. testam. & quorum existimatio apud bonos & graves viros onerari dicitur l. ea que 13. & l. verbum 17. C. ex quibus causis infam. irrog. (d) flagitium, non sola obrectatio & convicium, efficit, ut aliquis, alioquin vitæ scelerisque purus, pro infami habeatur, & arg. l. 13. C. ex quibus causis infam. irrog. l. 5. §. existimatio ff. de extraord. cognit. l. 20. & 22. ff. de his qui not. infam. (e) l. unic. in fin.*

*C. de famos. libell. Recess. Imp. August. de Anno 1548. in fin. tit. Von Handwercks. & c. & Recess. Imp. Aug. de Anno 1577. tit. 38. §. Es sollen. (d) per l. 3. spurios l. spurii 6. in ff. de Decur. c. nisi 10. §. persona, vers. Ego sum, & vers. seq. X. de renun-
ciat. Can. 1. & seqq. dist. 56. l. si quis 33. §. l. autem, vers. hoc ini-
quum C. de inoff. testam. & l. pen. §. existimatio, ibi, Ex delicto
nostro, ff. de var. & extraord. cognit.*

T H E S I S X V I I.

Injuria per famosum libellum illata cum
coeteris multo sit gravior & atrocior: idcirco
graviori, adeoque poena capitali vindicatur.
(a) Sed utrum hujus legis unic. constitutio de
ultimo supplicio, an de alia mitiori poena intel-
ligenda sit? maximus est Interpp. conflictus
(b) communior & benignior illorum est sen-
tentia, (c) qui per capitalem sive capitis poe-
nam, quam lex vel statutum irrogat, non in-
telligunt ultimum supplicium, neque in me-
tallum damnationem, (d) sed solum deporta-
tionem, (e) nisi conjectura & legis ratio aperte
contrarium suadeat.

(a) *l. unic. C. de famos. libell.* (b) uti constat ex Julio Cla-
ro *l. 5. sentent. §. fin. quest. 68. nu. 25. Damhoud. in prax. rer.
crim. cap. 125. n. 2. & multis aliis.* (c) Dec. in *l. 9. Pet. Fab. in l.
97. ff. de R. J. Mynsing. cent. 2. obs. 45. & respons. 59. num. 49.
decad. 6. Menoch. lib. 5. de praesumpt. 49. nu. 3. Bocer. ad l. unic.
C. de famos. libell. c. 5. n. 8.* (d) *arg. l. interpretatione 42. ff. de
paen. l. semper 9. ff. de R. J. l. factum 155. §. ult. ff. eod. l. in am-
bigua 19. ff. de ll. junct. l. perspicuum in pr. ff. de paen.* (e) Reus
capitalis vel capitis accusatus in libris nostri juris dicitur
ille, qui plectendus est vel morte, vel exilio, id est, depor-
tatione

tatione l. 4. in pr. ff. si quis caut. jud. sist. l. cum 10. ff. de iur. patron.
l. edito 13. ff. de bonor. poss. l. qui cum major §. is demum ff. de
bon. liber. Et capitalia judicia non tantum appellantur ea, ex
quibus poena mors est, sed & ea, ex quibus poena est exilium,
id est, deportatio, quæ in locum aquæ & ignis interdictionis
successit, l. 2. ff. §. 2. Inst. de pub. judic. In dubio autem pœ-
nales leges de leviori & mitiori pœnâ intelligendæ sunt,
per suprâ adducta, sub lit. d.

T H E S I S X V I I I.

Et ideò pœnam capitalem in d. l. unic. C. de
famos. libell. pleriq; (a) Interpp. ad ultimum
supplicium, non sine rationibus (b) exten-
dunt, sed illo tantum casu, quando alicui cri-
men atrox & mortis pœnâ dignum objectum
est.

(a) Præter gl. ibid. in d. l. unic. (quam gl. & Carol. V. in
ord. crim. artic. 110. confirmasse videtur) Heig. quest. 31. n. 45.
part. 2. Bocer. ad d. l. unic. c. 5. n. 13. Harp. ad §. 1. Inst. de in-
jur. n. 163. (b) d. l. unic. ibi, salutis publicæ curam gerere
eum, qui &c. & ibi, laudem maximam & præmium &c. quæ
verba arguunt, sanctionem hanc de quodam crimine fuisse
latam, cujus proditio Reipub. magnoperè expediret. Adjuvat
ulteriùs illorum opinionem tit. de famos. libell. C. Theodos. ubi
Constant. Imp. supplicium in authorem famosi libelli con-
vertendum esse ostendit, quâ supplicii voce simpliciter po-
sitâ, mortis pœnâ ut plurimum significatur, l. 2. C. de com-
merc. & mercat. l. raptores 54. & fin. C. de Episcop. & Cleric. l.
ult. C. de veteris numis. pot. junct. l. 2. C. de falsa moneta.

T H E S I S X I X.

Pœna autem famosi libelli in d. l. unic. C. de
fam. libell. & Carol. Constit. artic. 110. expressa, tum
in novissimis Imp. constitut. repetita, non ad-

eò in defuetudinem abiisse videtur, (a) ut omni casu hodiè sit arbitraria, quamvis ratione circumstantiarum interdum augeri vel minui possit. (b) Jure autem Canonico scribens aut pandens famosum libellum flagellandus est, & anathematizandus. (c)

(a) Consuetudo ut res facti, probari debet *c. 1. in fin. X. de consuetud.* (b) quamvis iudex pœnam legis sequi præcisè teneatur, *l. 1. §. quorum 4. ff. ad SCrum Turpil. l. ordine 15. in fin. princ. ff. ad Municipal.* certis tamen & justis rationibus motus mitiorem sententiam dicere potest, *l. 3. cap. ex quibus caus. infam. irrog. l. perspiciendum 11. in pr. l. aut facta 16. §. 1. & seqq. de pœn.* Si ad illustris alicujus personæ infamiam libellus pertinet, asperius puniri potest tum Author, tum propalator famosi libelli, *Recess. Imper. Erfurt. de Ann. 1567. §. Demnach ferner. l. 16. §. 3. ff. de pœn.*

T H E S I S XX.

Quid autem, si non adscripto Authoris nomine innocenti alicui per famosum libellum crimen objectum sit? Et eadem pœnâ author hujus libelli plectendus est, quâ diffamatus afficeretur, si crimen ei objectum verum probari posset. (a) Sin verum contineat crimen libellus, arbitrariam pœnam ejus Authori non adscripto Constitutio Carolina imponi jubet. (b)

(a) *Ord. Crim. Carol. V. artic. 110.* Idem sentit & *gl. in d. l. unic. in verb. si quis famosum. C. de famos. libell. Heig. part. 2. quest. 31. n. 64.* (b) Unde hoc casu lex Carolina corrigit pro parte *d. l. unic. C. de famos. libell. & l. un. C. Theodos. eod. t. quæ capitis, id est, mortis pœnam etiam ei, qui verum crimen*

extra

extra iudicium alicui per famosum imputavit libellum Co-
var. 1. *variar. resolut. c. 11. n. 7.* Heig. *d. quest. n. 43.* Cùm au-
tem prædicta Carolina constitutio per Recess. Imp. Aug.
de Ann. 1548. tit. tit. von Schmähschriften / & Recess. Imp.
Frankofurt. de Anno 1577. tit. 35. non sit abolita nomina-
tim, sed potius confirmata, cùm illi se referant ad priora
jura his verbis; *Bermög der Recht / suum vigorem adhuc*
obtinere putanda est, arg. l. precipimus §. ult. C. de appellat.

THE S I S XXI.

Porro, si Author famosi libelli nomen
suum inseruerit: & hinc arbitrariæ pœnæ locum
dari, (a) etiam jure novissimo, dicendum est.
(b) Quo jure & excudentes libros famosos, ut
& vendentes eos excusos, non modò capi, &
carceri includi, ac de Athore tormentis inter-
rogari, sed & pœna corporali, aut pecuniaria,
itemq; amissione librorum eorundem, & juris
excudendi in posterum libros negata potesta-
te puniri jubentur. (c)

(a) Quia de hoc casu neque *d. l. unic. C. de famos. libell.*
neque *d. Carolin. Constitutio artic. 110.* expressè agit, nec ul-
piam in jure hujus libelli certa pœna est definita. Ergò ju-
diciis arbitrio relicta censerì debet, *l. 1. §. 1. vers. quibus nulla.*
ff. de Effractor. d. Recess. Imp. August. de Ann. 1548. tit. Von
Schmähschriften. & Recess. Imp. Frankofurt. de Ann. 1577.
tit. 35. ibi, Daß der Author, wie auch der Ausbringer einer
Schmähschrieffe / Buchs oder Gemelts Bermög der Rechten /
vnd je nach Gestalt vnd Gelegenheit der Sachen gestrafft wer-
den solle. (c) Recess. Imp. August. de Anno 1530. & de Anno
1548. tit. von Schmähschriften. Recess. Imp. de Ann. Spir. de
Ann. 1570. §. Zum andern. & Recess. Imp. Frankofurt. de
Ann. 1577. tit. 35. von Buchdruckern.

THE-

Delictum famosi libelli, licet publicam accusationem habeat, (a) non tamen publicum, sed privatum est, (b) unde si publicâ prius accusatione non actum fuerit, (c) privatâ æstimatoriâ & recantatoriâ injuriarum actione diffamatus experiri, (d) utramq; & uno in libello cumulare potest. (e) Quæ æstimatoria utrûm perpetua, an annalis? Posterius de jure verius est, (f) contrarium quamvis jam usu obtinuerit. (g) Qua tamen actione privatur, qui contra diffamantem aut divulgatorem libelli retorsione usus fuit. (h)

(a) *l. quod Senatum 6 ff. de injur.* (b) Quia tam in Digestis, quàm in Institutionibus, & Codice, privatis delictis accensetur, §. 1. *vers. si quis ad infamiam Inst. de injur. l. lex Cornelia 5. §. si quis librum 9. cum l. seq. ff. de injur. & famos. libell. l. unic. C. de famos. libell.* qui titulus immediatè & confestim subji-
citur titulo de injuriis. Præterea nullâ certâ lege expressè cautum & constitutum est, ut injuria per famosum libellum illata publicum sit judicium vel delictum, *l. 1. ff. de pub. judic. l. 35. ult. ff. de prævar. Hunn. disputat. 17. ad Institut. ch. 25. Harp. ad tit. de injur. Inst. §. 1. nu. 211. Diff. Bocer. ad l. unic. C. de famos. libell. c. 5. nu. 36.* (c) *d. l. 6. ff. de injur.* (d) *Cammergerichts Ordnung part. 2. tit. 28. §. vn sonderlich.* (e) *Mynsing. cent. 2. obs. 98. Geil. 1. obs. 65.* ubi hanc actionem recantatoriam civilem esse, non criminalem, convincunt. (f) Siquidem, ut *§. in ch. 5.* probatum, hæc injuria verbalis, non realis est, ergò consequitur inde, quòd juristantùm Prætorii sit actio injuriarum ex famoso libello competens, *l. si non conviciis. C. de injur.* Cùm prætor de omni injuria, etiam per famosum libellum illata, actionem injuriarum præbeat, *l. item*

*l. item apud 15. §. generaliter. 27. ff. d. tit. quæ plerumque an-
nali spacio circumscribitur, §. 1. Inst. de perpet. & temp. act.
(g) Geil. 2. obs. 104. nu. 4. Bocer. ad l. unic. C. de famos. libell.
cap. 5. nu. 43. (h) Qui retorsit & regeffit injuriam sibi illatam,
is opprobrium, convicium & pudorem suum purgasse dici-
tur, *l. quæ omnia 25. ibi purgare magis convicium, item ibi, fe-
rendus est enim pudorem suum purgans ff. de procurat.* Ergo
post retorsionem sublato hoc onere læsionis, tollitur quo-
que ipsa injuriarum actio. Præterea juris expediti est, quòd
pluribus juris remediis ex uno facto circa eandem rem con-
currentibus, unum tollat & absorbeat aliud *l. plura. 53. in pr.
vers. nam si ex una ff. de obligat. & act. & l. nemo 53. ff. de R. J.*
Cum itaque ex omni verbali injuria duo juris remedia, re-
torsionis scil. & actionis injuriarum, ad unam eandemque
rem competant, ad contumeliam nempe expellendam &
amovendam *l. item apud 15. §. si quis servo. 46. ff. de injur.* Ex
quâ contumelia ipsa injuriarum actio nascitur *l. si unus 27.
§. pactus ne peteret 2. vers. non enim, ibi, injuriarum actio ex con-
tumelia nascitur. ff. de pact. l. 1. in pr. vers. specialiter ff. de injur.*
sequitur inde, adhibito retorsionis remedio, non amplius
competere alterum actionis remedium.*

P A R E R G A.

I.

AN Dominus territorii damnum
mercatoribus, aliisvè Viatoribus
à pradonibus illatum, resarcire
teneatur? Negatur regulariter. Quò
respicit Recess. Imp. Augustanus de Anno
1559. §. Damit dann die Obrigkeit.

II.

An testis unus, etiam omni exceptio-
ne ma-

ne majoris de crimine admissio testimonium, quoad jus Justinianicum & Canonicum, sufficiens ad torturam indicium prebeat? Negat. Quod tamen Ordinatio crim. Caroli V. artic. 30. tanquam sufficiens admittit.

III.

Utrum etiam sufficiens ad torturam sit indicium, gravis & controversa questio est; Si cadauer hominis interfecti in presentia de homicidio suspecti sanguinem effundat? Sed, quia in d. ordinat. crim. Carol. V. varia criminum commissorum sub artic. 18. & aliquot seqq. & maxime homicidiorum indicia exacte recenseantur, hujusque sanguinis profluvii nulla ibidem fiat mentio, non temere illud acceptemus.

IV.

An occidentale Imperium à Constantino vel Carolo Magno, vel Ludovico Imperatore Sylvestro Pontifici aut Papae Paschali verè donatum sit? N.

V.

An Princeps suos quoque Vasallos ratione bonorum feudalium collectare possit?
N. regu-

N. regulariter. Cùm & in Recessu Imperii Spirensi de Ann. 1544. s. Und nemlich sollen/ ibi sie seyn lehen oder eigen/ & s. Damit nun solcher/ ibi, die seyn lehen oder eigen/ jussi sint quoq; Vasalli de bonis suis feudalibus collectas solvere Turcicas, eo tantum casu, quo necessitas summa id exegit, ut quia Turcicus populus adscito in auxilium Galliarum Rege imperium Romanum depopulari & vastare omni conatu laborabat. Quò respiciunt & alii Imperii Recessus, qui ob Turcicam expeditionem à publicis Contributionibus neminem excipiunt, quantumvis privilegio munitum, & ab oneribus & tributis alioquin immunem.

VI.

Si quispiam ex licentia Principis publico in flumine molendinum habeat, queritur: Num alius suprà vel infrà molendinum illud similiter ex Principis permisso edificare sibi molam possit, invito domino alterius molendini? Comm. negat.

C 2

VII. Quid

VII.

Quid autem si in privato suo aut publico flumine molam quis habeat solus, eamque cum Antecessoribus suis ultra hominum memoriam quietè possideat, nunquid alius vicino quodam in flumine suo privato invito antiquæ illius molæ domino, edificare potest? A.

VIII.

Utilissimè item queritur: An, si incolæ pagi cujusdam tempore longissimo usi sint molâ sui domini, cujus jurisdictioni subditi sunt, & postea proprii quodam loco extruatur mola, molendino domini sui relicto, ad novam hanc molam, cujus usum commodiorem habeant, invito domino, accedere possint? A.

IX.

Queritur ultimò: Si dominus molæ jurisdictioni suæ subjectis seriò mandet, ut ad ejus molam frumentum suum adferant, nec illud ad aliud molendinum asportent conterendum, atq; ipsi subditi huic præcepto ac prohibitioni pareant, an ex tempore mandati & prohibitionis illius præscriptio legitimi temporis ipsi domino ejusq; successorib. contra jurisdictioni suæ suppositos jus aliquod asserat, ut completâ isthac præscriptione, ad solam eam molam frumenta sua congerere necesse habeant, nec ad viciniorem aliquam molam, & ne ad propriam quidem ire queant? Affirmativa opinio quamvis in praxi obtineat, & ex recepta consuetudine ejusmodi mola habeantur, Zwangmühl-
len/ dahin die Leute gezwungen werden zu mahlen / Negativam tamen theorica veritas amplecti videtur.

F I N I S.

05 A 7286

ULB Halle 3
003 780 384

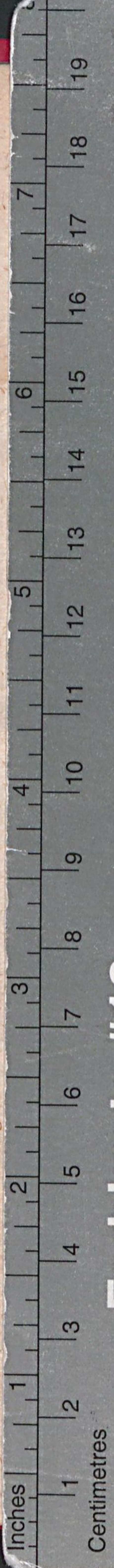

W 17

ed

Farbkarte #13

B.I.G.

Blue

Cyan

Green

Yellow

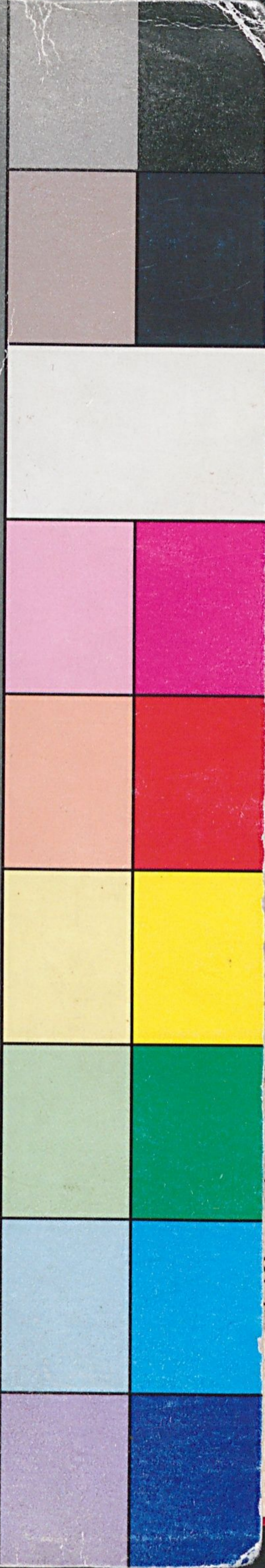
Red

Magenta

White

3/Color

Black

JURIDICA

amosis libellis,

Numine,

thoritate

Juris Antecessorum

AN A, Ordinis,

DE

Consultissimo

FOMANNO

niore & Professore cele-

lis Curia & Scabinatus

Præceptore ac Favitore

lissimo.

dam proponit

WASMVND,

. Megapol.

ptembris,

tolitis.

Æ

BEITHMANNI,

C XVIII.

